

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angst

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angst", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angst*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 152. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091730896.pdf>
(tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angst

Der er tilsyneladende en veloplagt uskyldighed i bogens udgangspunkt. Dette er en psykologisk undersøgelse, og psykologien »har Lov til næsten at beruse sig i Livets skummende Mangfoldighed« (24). Bogen ønsker da også at »bringe sine lagttagelser lige frisk fra Vandet, endnu sprællende og spillende i deres Farveskær« (52). Men den levende mangfoldighed, som læseren kan se frem til at møde, udgøres af utallige eksempler på *angst*. Umiddelbart vil bogen dog gerne fremhæve, at dens emne hører hjemme i den lettere afdeling, i modsætning til de tunge etiske og dogmatiske problemer. Psykologien kan ikke beskæftige sig med syndens *virkelighed*, men kun med dens *mulighed*. Bogen formulerer en næsten barnlig koncentration om den syndens mulighed, som ikke interesserer etikken: »Derimod 153 elsker Psychologien den, sidder og aftegner Conturer og beregner Mulighedens Vinkler, og lader sig iigesaa lidet forstyrre som Archimedes« (24-25). Når det drejer sig om S.K., skal man nu ikke forvente at blive præsenteret for den rene »Barneleeg« (85). Og ligesom Arkimedes jo faktisk blev slået ihjel af den brutale virkelighed, som han ikke ville lade sig forstyrre af, så kan man tydeligt hos Vigilius fornemme en koket, ironisk afstandtagen til hans eget psykologiske projekt, hvis underordnede og foreløbige rolle i forhold til etikken og dogmatikken han gør meget ud af at markere. Det hedder da også om den psykologi, der, mindende om Arkimedes, »fordyber sig i Syndens Mulighed«, at den »uden at vide det [er] i en anden Videnskabs [dvs. dogmatikkens] Tjeneste, der blot venter paa, at den skal blive færdig« (25). Vigilius kan derfor forekomme næsten utålmodig efter at have afsluttet sin psykologiske undersøgelse, og han er så optaget af at præcisere, hvad psykologien *ikke* kan beskæftige sig med, at han uundgåeligt indirekte kommer til at beskæftige sig en hel del med det Og i den forstand er *Begrebet Angest* en *indirekte* meddelelse.